

BİR KİTAP

Davranışlarımızın Kökeni

Doç.Dr. Ataman TANGÖR

Izmir Tabip Odası Genel Sekreteri

dr. serol teber

davranışlarımızın kökeni

SORUN YAYINLARI

«Delikanlı, -Senin kafanın içi- yıldızlı karanlıklar - kadar,- güzel,- korkunç, kudretli ve iyidir.- Yıldızlar ve senin kafan - kainatın en mü-kemmel şeyidir.» Evet, Dr. Serol Teber «Davranışlarımızın Kökeni» adlı yapıtını Nazım Hikmet'in bu dizeleri ile noktalyor.

Burjuvazi bir yandan doğa bilimlerindeki diyalektik gelişmeyi yakından izler, inceler, araştırır; çünkü, üretimin gelişmesi bu araştırmaya dayanır. Öte yandan da, kendi toplumunun sonsuzluğunu çürüten felsefi görüşleri de alabildiğine yadsır; sözüm ona «taraf tutmaz, nötralist»tir. İşte bu nedenle davranış bilimleri ya da psikoloji burjuva bilim adamlarının elinde yarı mistik ve soyut kavramlar karma-

şasına dönüşmüştür. Davranışlarımızın kökenindeki tarihsel gelişim ve bu gelişim sürecinin diyalektik etkileşimi gözden kaçmış veya kaçırılmıştır.

Burjuva ruh bilimcileri somut veriler karşısında davranışlarımızın merkezinin beyin ve sinir sistemi olduğunu benimsemek zorunda kalmışlar, ancak bu kez «beynin ötesinde» «başka bir kuvvetin» tıpkı piyanoyu çalabilmek için pyanistin olduğu gibi, mevcudiyetini kabullenmeden başka çare yoktur» (*) diyerek metafiziğe dalmışlar ve ruhbilimi gizemli, karanlık odalara tıkmışlardır.

Dr. Serol Teber yapıtında davranışlarımızın merkezi ve düzenleyicisi olan, beyin deneni organın tarihsel gelişimini, olgunlaşmasını somut, basit ve anlaşılır bir biçimde vermektedir.

Teber'in örneklerinin çarpıcılığı ve renkliliği konunun zevkle okunabilmesini sağlamış, kuru ve tekdüze bir «biyoloji» kitabı olabilme çekincesinden büyük ölçüde kurtarmıştır.

Eğer Songar'ın söz konusu ettiği beyni harekete geçiren, «ona hükmeden..... bugünkü araştırma metodlarımızla «erişilemeyen» olgu bilim ve teknolojisinin yetersizliği ise söyleyecek sözümüz yoktur; ama, eğer bu «erişilemeyen» şey «tanrısal» bir güç ise o zaman işler karışır; bilme metafizik sokuşturulmaktadır; insanlar tanrının çizdiği «alın yazıları» ile yönetilen birer robotturlar v.s. vs...

Serol Teber alçak gönüllülikle «derleme» diye nitelendirdiği yapıtında yöntemle ilgili temel, diyalektik-maddeci kavramları verdikten sonra, basit biyolojik içgüdülerin insanın evrim süreci içinde nasıl karmaşık bir biçim aldığını bol örnek ve resimlerle anlatmaktadır. İnsanda görülen bazı davranış bozukluklarının içgüdü doyumlarının hatalı koşullanmaları sonucu oluştuğunu yine basit olgu örnekleriyle anlatıyor Teber.

Metafizik yorumlamalara çok açık olan bellek konusu Teber'in kitabından somut, maddeci konumu içinde yerini almaktadır.

Teber kitabının son bölümünde hayvanlar arasında en gelişmiş beyin yarım küresine sahip olan insandaki sinir sisteminin evrimini aktardıktan sonra beyin kabuğu hücrelerinin koşullanma olayını Pavlov kuramına dayanarak ayrıntılı bir biçimde açıklamıştır. İnsan ve hayvanlarda doğum anından sonraki koşullanmalar zincirinin davranış biçimlerini ve kalıplarını oluşturduğu ve kişilik özelliklerini belirlediği vurgulanmaktadır. Böylece sinircenin (nevroz) yalnız insanlara

(*) Prof. Dr. Ayhan Songar, Psikiyatri, Geçit Kitabevi, 1977.

özgü bir olay olmadığı, hayvanlarda da —örneğin köpeklerde— deneysel sinircelerin yaratılabileceği bilimsel çalışmalara dayanılarak verilmiştir.

200'ü aşkın yapıttan yararlanılarak hazırlanmış «Davranışlarımızın Kökeni»ni şöyle sonlandırıyor Teber: «Anladığımız anlamda davranış, maddenin özel bir durumudur. Yüksek düzeyde gelişmiş, organize olmuş, organik maddenin, canlı maddenin özel bir durumu...»

Ülkemizde insan ve canlı davranışlarının anlatımına maddeci temeli getiren ilk yapıt Teber'in kitabı. İçeriği dışında, «ilk» oluşu nedeniyle de kutlanması gerek.

«Davranışlarımızın Kökeni», Dr. Serol Teber, Sorun Yayınları, 1978. 2. Baskı.

TOPLUM ve HEKİM'e

Abone Olalım

Abonemizi Yenileyelim

Abone Bulalım.

Eski sayıları istemek ve Abone olmak için Adres :

Dr. Şükrü Güner. Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi

Türkocağı Cd. No: 19

Cağaloğlu — İstanbul